

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst
Afdeling Inlichtingen

Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Telefoon (070) 31 880 04
Telex 31337 MVD/GV/NL
Telefax (070) 31 879 51

Aan:
Zie verzendlijst

Uw brief

Uw kenmerk

Ons nummer
DIS98001386

Datum
11 maart 1998

Onderwerp
Voormalig Joegoslavië (10/98)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in het voormalige Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst

H.J. Vandeweijer
Commodore

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28, Den Haag

Doorkiesnummer
(070) 31 87433

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

VERZENDLIJST behorende bij brief MID nr. DIS 98001386

d.d. 11 mrt 1998

AAN:

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
t.a.v. [REDACTED]

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. plv DGPZ

NL-HPMV NAVO-Brussel

DCBC, t.a.v. Hfd Dplg door middel van hardcopy en diskette

INTERN:

HMID

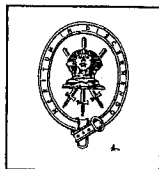
HACIV t.a.v. BCI

HAI

HBMA

MID-cel

Archief

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGEDIENST
Afdeling Inlichtingen

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE

10/98

(Afgesloten 111200 MRT 1998)

Conclusie/vooruitzicht

De problemen tussen de Moslims en de Bosnische Kroaten in de MKF duren voort. De OHR moet er steeds vaker aan te pas komen om de partijen nader tot elkaar te brengen.

De SDS ageert nog altijd openlijk tegen de Dodik-regering en probeert haar in diskrediet te brengen onder de RS-bevolking

De spanningen in Kosovo hebben een hoog escalatie-potentieel en kunnen ook precententswerking hebben voor andere delen van de Balkan. Daarom dienen de wederzijdse uitingen van geweld een halt te worden toegeroepen als eerste stap in de richting van een politieke oplossing. Het besluit van de Contact-groep om wederom (economische) sancties op te leggen aan de FRJ hebben geen directe uitwerking. De partijen in Kosovo tonen zich allebei bereid tot een dialoog, maar weigeren om water bij de wijn te doen.

Bosnië-Herzegovina

Bosnisch parlement verwerpt regels voor oorlogsmisdadigers

Het nationale Bosnische parlement heeft een voorstel van de kleine Sociaal-Democratische partij (SDP) verworpen, om regels op te stellen voor de behandeling van personen die van oorlogsmisdaden worden verdacht. De Servische partij SDS was hiertegen, omdat deze regels al zouden zijn vervat in het verdrag van Dayton. De Moslims en Kroaten (SDA resp. HDZ) hadden voorgesteld een commissie over deze voorstellen in te richten, maar ook dat voorstel vond geen meerderheid.

De etnisch-nationalistische partijen, met name de SDS, zijn tegen het betreffende voorstel omdat zij vermoedelijk een reeltief groot aantal oorlogsmisdadigers onder hun aanhang tellen. Gezien de dominante positie van de betreffende partijen, is het onwaarschijnlijk dat het Bosnische parlement het ook in de toekomst eens zal worden over regelgeving hoe de Bosnische juridische organen met dergelijke kwesties zullen omgaan.

Nieuwe diplomatieke wrijvingen tussen Bosnië en Kroatië

De plaatsvervangend minister van Buitenlandse Zaken van Kroatië, Paro, heeft de Bosnische ambassadeur in dat land ontboden en geprotesteerd tegen een uitspraak van de president van de Moslim/Kroatische Federatie (MKF), Ganic. Die zou bij een voordracht in Washington de internationale gemeenschap hebben opgeroepen de Kroatische grenzen te sluiten totdat Kroatië de Bosnische grens opent. Paro onderstreepte dat Kroatië zich uiterst soepel opstelt ten aanzien van verkeer vanuit Bosnië-Herzegovina en sprak van "bewuste pogingen van Ganic om de toch al complexe situatie verder te verscherpen".

De uitspraak van Ganic vormt mogelijk een reactie op de recente speech van de Kroatische president Tudjman, waarin deze de aloude Kroatische bezwaren tegen samenwerking met de Moslims nog eens uitmat. Dat een president van de MKF, die uit hoofde van zijn functie juist gericht zou moeten zijn op samenwerking, zich zo kritisch uitlaat over de verhouding tussen Moslims en Kroaten, is een nieuwe illustratie van de spanningen die de onderlinge betrekkingen kenmerken. Het is niet overdreven te stellen dat de spanningen in de MKF hoger zijn opgelopen dan op enig ander tijdstip sinds de ondertekening van "Dayton". De uitspraken van Paro zijn in dat kader niet vrij van hypocrisie, omdat er inderdaad sprake is van relatief grootschalig verkeer tussen beide landen, maar in de praktijk blijkt dat dit verkeer vrijwel uitsluitend

[REDACTED]

plaatsvindt tussen Kroaten uit beide gebieden. Het ontkennen of bagatelliseren van de door Ganic aangestipte problematiek kan de wederzijdse betrekkingen slechts verder belasten.

Vluchtelingenakkoord in Mostar toch niet getekend

Ondanks eerdere berichten dat er een akkoord was bereikt tussen de Moslims en Bosnische Kroaten over wederzijdse terugkeer van vluchtelingen is men er niet in geslaagd een handtekening onder het akkoord te zetten. Gesprekken hieromtrent, onder leiding van plaatsvervangend HV Schumacher, draaiden op 9 maart op een mislukking uit. Schumacher had in dit opzicht veel kritiek op de HDZ-vertegenwoordigers. Volgens hem spraken ze zich in het openbaar uit voor het Dayton-akkoord, maar weigerden ze in praktijk om het uit te voeren. Dit ondanks het feit dat het Bosnisch Kroatisch presidiumlid Kresimir Zubak en de Bosnisch Kroatisch gouverneur van het kanton, Zeljko Obradovic het akkoord steunden.

Het parlement van de MKF is er op 9 maart bovendien niet in geslaagd om een wet op behuizing aan te nemen. Door deze wet zouden alle beslissingen omtrent behuizing uit de oorlogstijd niet langer geldig zijn, waardoor een spoediger terugkeer van vluchtelingen mogelijk werd.

Met deze ontwikkeling wordt duidelijk dat het eerdere internationale scepsis over het akkoord wordt bewaarheid. Het verzet tegen het akkoord komt voornamelijk van lokale Bosnische Kroaten onder leiding van loco-burgemeester Ivan Prskalo. Deze stelt dat eerst Kroaten moeten kunnen terugkeren naar Oost-Mostar, voordat Moslims naar West-Mostar mogen terugkeren. De Moslims willen dit precies andersom, waarop de onderhandelingen vastliepen. De gang van zaken maakt duidelijk dat de lokale Bosnische Kroaten vasthouden aan hun obstructiepolitiek en in toenemende mate vervreemden van hun eigen politieke leiders in Sarajevo. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling. De kans dat de HDZ door het OHR gestraft zal worden voor hun opstelling, wordt steeds groter.

Bosnisch-Servische Republiek

Dodik noemt succes voor RS succes voor FRJ

De Bosnisch-Servische premier Dodik heeft onlangs een bezoek gebracht aan Joegoslavië. Bij die gelegenheid stelde hij dat "ieder succes voor de Bosnisch-Servische republiek (RS) een succes voor Joegoslavië moet zijn". Tevens zei hij dat de 30 miljoen DM die de RS aan steun heeft ontvangen, een indicatie is dat de RS momenteel "de favoriet van Dayton" is.

Het primaire doel van Dodik met deze uitspraak is de Bosnische Serviërs én de FRJ ervan te overtuigen dat hij de Bosnisch-Servische en Joegoslavische belangen niet opoffert in zijn streven bij de internationale gemeenschap in het gevlij te komen. Hij wil onderstrepen dat de meer gematigde retoriek die hij sinds zijn aantreden gebruikt, uiteindelijk meer resultaat oplevert dan de kritische houding van de vorige regering. Het is opmerkelijk dat deze uitspraak wordt gedaan op een moment dat de economische sancties tegen de FRJ weer worden aangescherpt als gevolg van de onlusten in Kosovo. In dat kader kunnen de woorden van Dodik ook worden opgevat als een indicatie dat de RS de economische banden met Joegoslavië zal willen onderhouden en zal willen fungeren als een "achterdeur" voor Joegoslavische economische betrekkingen, zoals de Joegoslavische economische hulp aan de RS evenmin is gestaakt toen die het doelwit was van economische sancties. Eens te meer blijkt Dodik, evenals bij andere Balkan-politici kan worden vastgesteld, voor "eigen" publiek een enigszins andere boodschap te verkondigen dan voor internationale oren bestemd is.

SDS verklaart zich nog altijd tegen de Dodik-regering en beschuldigt hem van pogingen om een gezamenlijk leger met de Moslims te vormen

Op 9 maart heeft de voorzitter van de SDS, Aleksa Buha, verklaard dat zijn partij nog altijd tegen de Dodik-regering is gekant. De SDS zou echter geen illegale middelen gebruiken om de grond onder de regering te ondergraven. Hij sprak van een nieuw partijelan en toonde vertrouwen in de toekomst. Hij beschuldigde de Dodik-regering van 'verkopen van de belangen van de RS' en haalde hierbij de voorbeelden aan van de nummerborden, de door de OHR ingestelde censuur op de SRT.

Op dezelfde dag verklaarde Buha in Belgrado dat minister-president Milorad Dodik ingestemd zou hebben met de vorming van een gezamenlijk Bosnische leger. Hij stelde dat hieromtrent zelfs een document bestond en sprak van betrokkenheid van de internationale gemeenschap. Dodik haastte zich om dit te ontkennen. Hij

[REDACTED]

wees de beschuldiging verontwaardigd van de hand en zei dat Buha zich kennelijk niet had kunnen verenigen met het feit hij geen regeringspositie meer bekleedde.

Onder bezielende leiding van Aleksa Buha probeert de SDS te bekomen van de opgelopen verwonden. Op zoveel mogelijk manieren wordt getracht om de Dodik-regering onderuit te halen, maar men beperkt zich tot democratische middelen. Men probeert Dodik in diskrediet te brengen onder bevolking van de RS en in dit kader moet Buha (onbevestigde) uitspraak over 'uitlevering' van het leger ook gezien worden. In de nabije toekomst kunnen meer van dergelijke uitspraken van Buha (en partijgenoten) tegemoet zien.

Servië

Kosovo

Joegoslavische pers legt verband tussen Bosnië en Kosovo

In de Joegoslavische pers zijn berichten verschenen dat de Albanese "terroristen" van het Kosovo Bevrijdingsleger (UCK) worden gesteund vanuit Bosnië-Herzegovina. Met name meer extremistische eenheden als de "Zwarte Zwanen" zouden bij de opleiding van UCK-leden betrokken zijn. Het zou niet alleen gaan om Bosnische Moslims die naar Kosovo zouden zijn gekomen, maar ook om Albanese die in Bosnië-Herzegovina een opleiding zouden hebben ontvangen. Tevens zouden moslims uit de Servisch-Montenegrijnse regio Sandzak zijn getraind door Bosnische eenheden. Zij zouden in Albanië in de gelegenheid zijn gesteld het geleerde in de praktijk te brengen.

Het is een geliefd thema van de Servische propaganda om te wijzen op het gevaar dat Servië dreigt te worden omringd door samenwerkende Moslims uit Bosnië-Herzegovina, Kosovo, Sandzak, Albanië, Macedonië en vervolgens uit Turkije. Tegen die achtergrond is het bovengenoemde bericht zelfs relatief gematigd van toonzetting. Toch kan het bericht een kern van waarheid bevatten. Het lijkt nauwelijks twijfel dat er innige betrekkingen bestaan tussen de Bosnische Moslims en hun geloofsgenoten in Sandzak, en het kan bijna niet anders dan dat er ook banden zijn tussen hen en de Kosovo-Albanese. Gezien de nog immer gespannen betrekkingen tussen Bosnische Moslims en Serviërs is het allerminst uitgesloten dat deskundigen in guerrilla-oorlogsvoering uit Bosnië-Herzegovina betrokken zijn bij de training van Kosovo-Albanese. Dat kan hebben plaatsgevonden in zowel Bosnië als Kosovo. In dit verband is vermeldenswaard dat er juist de afgelopen maanden sprake was van verhoogde militaire activiteiten in de Bosnische enclave Gorazde, de stad die het dichtst is gelegen bij zowel Kosovo als Sandzak. De melding dat aldus opgeleide Kosovo-Albanese betrokken zijn geweest bij gevechtshandelingen in Albanië moeten vernoedelijk naar het rijk der fabelen worden verwezen, al is het ook zeker dat er banden bestaan tussen Kosovo-Albanese en verwante groeperingen in Albanië zelf.

Pogingen om een dialoog op gang te brengen in Kosovo

Nadat de Contactgroep besloten had tot instellen van sancties tegen de FRJ, is de VS-gezant Gelbard naar Belgrado en Pristina gereisd om het besluit over te brengen en te trachten een dialoog op gang te brengen. Op 9 maart werd hij ontvangen door president Milosevic. Deze maakte hem onomwonden duidelijk dat Kosovo een interne Servische aangelegenheid is. Servië was bereid tot een dialoog, mits de Albanese hun onafhankelijkheidseis bijstelden en het geweld afzwoeren. Bovendien kon van herstel van de autonomie geen sprake zijn. Gelbard reisde vervolgens door naar Pristina en sprak met Ibrahim Rugova. De Albanese werd duidelijk gemaakt dat het geweld opgegeven diende te worden. Rugova weigert echter tot nu toe om de eis tot onafhankelijkheid op te geven. Men wilde niet 'met voorwaarden vooraf' met Servië gaan onderhandelen.

Intussen is een gezant van het Iraakse Ministerie van Buitenlandse Zaken, Abd al-Jabbar al-Duri op 9 maart in Belgrado ontvangen door de voorzitter van de parlementaire commissie voor Buitenlandse Relaties, Ljubisa Ristic. De onderlinge gesprekken gingen vanzelfsprekend over de Iraakse en Kosovo-crisis. Beiden diplomaten spraken zich uit voor diplomatieke middelen en dialoog in plaats van militair geweld.

De oppositie in Servië veroordeelde over het algemeen de beslissing van de Contactgroep. Vuk Draskovic (SPO) loofde echter de veroordeling van het terrorisme en riep op tot een dialoog met als inzet een hogere graad van autonomie. Hij verklaarde echter mogelijke strafmaatregelen jegens de Albanese in het besluit van de Contactgroep gemist te hebben. Zijn partij riep bovendien de regering op om een diplomatiek offensief te beginnen om de wereld de (Servische) waarheid omtrent Kosovo te vertellen. De voorzitter van de DS,

Zoran Djindjic, voorzag Irak-gelijke sancties tegen zijn land en haalde dit als voorbeeld aan dat Milosevic kennelijk niet in staat was om de crisis het hoofd te bieden.

Enkele van de toonaangevende lokale Servische leiders uit Kosovo, aartsbisschop Artemije en SPOK-voorzitter Momcilo Trajkovic, verklaarden al voor de derde keer een gesprek met de Servische president Milutinovic te zijn geweigerd.

De Servische politie in Kosovo heeft inmiddels de 56 Albanese doden laten begraven. De familie van de overledenen hadden geweigerd de begrafenis op zich te nemen en eisten een internationaal onderzoek naar de doodsoorzaak. Onder de doden bevonden zich 12 vrouwen, 13 kinderen en 7 oude mannen. 19 van de doden behoorden tot één familie.

De schaduw-minister-president van Kosovo, Buja Bukoshi, heeft op 10 maart geijverd voor het zenden van internationale troepen naar Kosovo. Hij sprak zijn steun uit voor het idee van een internationaal protectoraat (eerder geoperd door Rugova)

De minister-president van Montenegro, Filip Vujanovic, kreeg op 9 maart bezoek van zijn Bosnische ambtgenoot, Jadranko Prlic. Vujanovic riep de Servische autoriteiten op tot 'verantwoordelijk gedrag.' Hij veroordeelde het feit dat ook Montenegro nu indirect getroffen werd door hernieuwde sancties, terwijl ze geen verantwoordelijk droegen voor de gebeurtenissen. Hij verklaarde zich echter hoopvol over de mening van de Contactgroep dat Montenegro niet betrokken was bij de gebeurtenissen. De oppositie in Montenegro liet zich echter in minder terughoudende bewoordingen uit. Novak Kilibarda (NSCG) stelde dat zijn partij een resolutie over Kosovo tijdens de volgende zitting van het Montenegrijnse Assemblee zou indienen. Hij verklaarde dat Montenegro niet indirect de dupe mocht worden van de Servische gedragingen. Montenegro diende zijn betrekkingen met Servië daarom te herzien. Ook de Moslimpartij in Montenegro (SDACG) verklaarde Belgrado verantwoordelijk te houden voor het geweld. De partij veroordeelde het geweld en sprak van vluchtelingenstromen die Montenegro bereikten.

Intussen heeft ook de RS-president Biljana Plavsic weer gereageerd op de ontwikkelingen in Kosovo. Ze verklaarde dat Kosovo tot Servië behoort en noemde het idee van autonomie 'krankzinnig'. Ze stelde dat enkele weken terug er ruimte was ontstaan voor een dialoog, maar dit was wreed verstoord door de Albanese terroristen. Ze zei daarnaast dat de internationale gemeenschap dubbele standaarden hanteerden, want terwijl de FRJ en Servië drastisch gestraft werden voor schending van de mensenrechten, werd Kroatië voor dezelfde schendingen slechts de toegang tot de EU ontzegd.

Ondanks het besluit van de Contactgroep en de oproep tot hervatting van de dialoog zijn de partijen geen centimeter dichterbij elkaar gekomen. Van Servische zijde mocht dit ook niet verwacht worden, omdat de positie van het Milosevic direct verbonden is met het behoud van Kosovo. De Albanese zijde weigert echter eveneens om water bij de wijn te doen en blijft vasthouden aan onafhankelijkheid (internationaal protectoraat). Bovendien heeft nog geen enkele leidende Albanese politicus publiekelijk afstand genomen van het geweld van het UCK. Maar al te vaak klinkt sympathie door in de diverse verklaringen. Naar alle waarschijnlijkheid zal onder Amerikaanse druk wel één of andere vorm van dialoog op gang komen, maar veel vooruitgang zal hier niet in geboekt worden. De spanningen in Kosovo zullen daarom blijven bestaan. Het UCK zal op korte termijn weer overgaan tot het plegen van (kleinere) aanslagen, ondanks het feit dat ze een ernstige slag zijn toegebracht door het Servische politiegeweld.

Contactgroep beslist tot bevroering van investeringen in de FRJ

Op 9 maart heeft de Contactgroep besloten tot het instellen van een moratorium op exportkredieten voor handel met Servië, investeringen in Servië en voor deelname aan het privatiseringsproces in Servië. Daarnaast zijn de tegoeden van de FRJ-regering in het buitenland bevroren.

1. *Bevroering tegoeden FRJ in buitenland:* Deze tegoeden zijn reeds bevroren sinds het instellen van de sancties tegen de FRJ in 1992. In dit opzicht is er dus niets veranderd en heeft de internationale gemeenschap haar oude standpunt herbevestigd. Toch heeft dit wel de nodige invloed, want dit geld heeft de FRJ hard nodig om haar economie maar een klein beetje draaiende te houden. Servische interne investeringen zijn hierdoor niet mogelijk, uitbetaling van ambtenarensalarissen en pensioenen loop ernstige vertraging op. Vorig jaar dreigde de zaak reeds uit de hand te lopen, maar toen werd het regime gered door een

financiële injectie van de Italiaanse PTT, die immers enkele miljarden Dinar betaalde voor de privatisering aangeboden Joegoslavische PTT.

2. *Moratorium op exportkredieten, investeringen en deelname aan het privatiseringsproces.* Deze sancties zijn wel nieuw. Sinds eind 1996 waren ze immers opgeheven als dank voor Milosevic bijdrage aan de totstandkoming van het Dayton-vredesakkoord. Door gebrek aan hervormingsbereidheid aan de kant van de Joegoslavische autoriteiten hebben echter weinig Westerse landen en bedrijven gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Enkele Oosterse bedrijven (of staatsondernemingen) hebben wel geprofiteerd, maar dit kon nauwelijks een positieve injectie worden genoemd. Met name het privatiseringsproces in Servië is nauwelijks van de grond gekomen, doordat de JUL (neo-communisten onder leiding van de vrouw van Milosevic) zich hevig hiertegen verzet. Ook diverse leidinggevende politici binnen de SPS verzetten zich tegen een 'uitverkoop' van staatsbelangen. Hervormingsgezinde jonge economen binnen de regering van Milosevic hebben te weinig politieke macht om zaken te veranderen. Het streven het Milosevic-regime is daarom nog altijd gericht om de staatsbedrijven intern te privatiseren en ze zoveel mogelijk in handen te laten komen van hooggeplaatste partijleden. Hierdoor kan het regime immers direct invloed houden op het bedrijfsleven. Buitenlandse investeerders moeten (ondanks het feit dat ze veel meer betalen) buiten de deur worden gehouden. Door deze gang van zaken, holt de waarde van de staatsbedrijven vanzelfsprekend snel achteruit. In Montenegro verloopt de privatisering veel beter. Het regime hier heeft de noodzaak van economische hervormingen en buitenlandse investeringen wel ingezien. Buitenlandse bedrijven staan overigens niet te springen om te investeren in een land met een onzeker politiek regime in een instabiele omgeving (gevaar van nationalisering, corruptie van het regime) en de recente gebeurtenissen in Kosovo geven hen op dit punt gelijk.

Samenvattend kan worden gesteld dat de economische sancties een bestendiging zijn van de oude politiek en niets nieuws onder de zon brengen. Daarom zal de FRJ niet bijzonder hard getroffen worden. De economische chaos in het land zal hierdoor alleen maar worden verlengd en zelfs worden verergerd. De Servische bevolking zal hierdoor nog meer verbitterd raken tegenover de internationale gemeenschap en niet terugwijken voor wraakacties jegens de Albanen in Kosovo, die immers volgens de Serviërs begonnen zijn met het geweld. Montenegro zal eveneens geraakt worden door de effecten van de sancties, hetgeen in Podgorica als wrang zal worden ervaren omdat Montenegro geen schuld draagt. De secessietendensen van het Djukanovic-regime zullen hierdoor worden versterkt.

Sandzak

Sandzak-moslims zouden op de vlucht zijn

De leider van de moslim-minderheid in Sandzak, Ljajic, heeft gesteld dat duizenden moslims op de vlucht zouden zijn. Aanleiding zou het feit zijn dat de extreem-nationalistische Servische militie-leider Arkan zich in het gebied zou bevinden. De meeste moslims zouden zijn gevlucht naar plaatsen in Montenegro, maar buiten Sandzak.

De moslims in Sandzak betitelen zich, in navolging van hun geloofsgenoten in Bosnië-Herzegovina, als "Bosniaken". Dit is illustratief voor de nauwe betrekkingen die zij met elkaar hebben; de partij van Ljajic draagt zelfs dezelfde naam als de Bosnische regeringspartij (SDA). Vermoedelijk houdt dit bericht verband met de wens van de Bosnische Moslims om uit "onverdachte" bron te laten weten dat Arkan in Sandzak is. Gezien diens betrokkenheid bij de "etnische zuiveringen" in Bosnië-Herzegovina en Kroatië in het verleden, wil Ljajic er kennelijk op wijzen dat ook Sandzak en mogelijk Kosovo op de nominatie staan voor nieuwe Servische oorlogsmisdaden. Dat heeft echter voor het moment vooral propagandistische waarde.

Macedonië

Gligorov pessimistisch over buitenlandse betrekkingen

De Macedonische president Gligorov heeft een interview gegeven, waarin hij zich uiterst pessimistisch betoont over de internationale betrekkingen van zijn land. Hij zei te vrezen dat de ontwikkelingen in de regio de Macedonische eenheid zouden kunnen "eroderen". Daarbij wees hij onder meer op de spanningen in Kosovo, die tot een escalatie met internationale dimensies (b.v. betrokkenheid van Albanië) zouden kunnen leiden. Tevens wees hij op de problemen die Macedonië nog steeds heeft met Servië en Griekenland. Hij toonde zich echter ook verontrust over de betrekkingen met het vierde buurland, Bulgarije.

[REDACTED]

Macedonië bevindt zich in een weinig benijdenswaardige positie. De stabiliteit wordt aangetast door een etnisch conflict tussen Albanezen en Macedoniërs, dat wordt verscherpt door een sociaal-economische crisis. Daarnaast heeft het land min of meer gespannen betrekkingen met alle buurlanden. Bulgarije erkent de Macedonische staat, maar beschouwt de Macedoniërs als etnische Bulgaren. Griekenland maakt bezwaar tegen de benaming "Macedonië" en wil het land niet onder die naam erkennen. Albanië steunt de etnische Albanezen in Macedonië in hun strijd tegen wat zij beschouwen als staatsdiscriminatie. Joegoslavië tenslotte erkent de grens met Macedonië niet, formeel omdat het een administratieve grens betreft. In de praktijk vrezen de Macedonische autoriteiten dat latente aanspraken op Macedonië of de vrees voor de Servische minderheid in het land daarbij ook een rol spelen. De op grond van deze omstandigheden reeds uiterst gerechtvaardigde vrees voor de stabiliteit van Macedonië wordt nog versterkt door het feit dat op korte termijn verkiezingen zullen worden gehouden, waaraan, in tegenstelling tot de vorige verkiezingen, ditmaal wél extreem-nationalistische Macedoniërs en Albanezen zullen deelnemen, alsmede door de recente gebeurtenissen in het aangrenzende Kosovo. Het minste waarmee Macedonië rekening moet houden, is de komst van vele duizenden (Albanese) vluchtelingen als de onlusten in Kosovo aanhouden. Een directe, militaire betrokkenheid bij het conflict, en mogelijke escalatie met betrokkenheid van één of meer van de Macedonische buurlanden, zijn echter evenmin uitgesloten opties.

VMRO-DPMNE stelt vorming "nationaal leger" voor

De bevelhebber van de Macedonische strijdkrachten, Arsovski, die een prominent lid is van de extreem-nationalistische VMRO-DPMNE, heeft voorgesteld de naam van het Macedonische leger om te vormen tot "Nationaal leger van Macedonië" (nu: leger van de Republiek Macedonië). Tevens verzocht Arsovski om ruimere bevoegdheden van het leger ter ondersteuning van de politie indien deze zich niet opgewassen acht tegen interne conflicten. Hij verwees naar de gebeurtenissen van vorig jaar in de stad Gostivar, waar de Macedonische politie slechts met moeite een opstand van etnische Albanezen het hoofd kon bieden. Volgens Minister van Defensie Kitanovski anticipeert Arsovski met deze voorstellen op een burgeroorlog in Macedonië en kan zijn voorstel leiden tot de ineenstorting van de staat Macedonië.

Zoals gesteld wordt Macedonië bedreigd door een aantal crises, waarvan de etnisch-nationalistische zeker niet de minste is. De huidige regering is reëtelijk gematigd, maar staat onder vuur van extreem-nationalisten van zowel Macedonische als Albanese zijde. De VMRO-DPMNE is een vertegenwoordiger van eerstgenoemde nationalisten en is van mening dat aan de Albanese minderheid reeds te veel concessies zijn gedaan. Kennelijk is Arsovski van mening dat het Macedonische leger eigenmachtig moet kunnen optreden tegen ondermijning van de staat, vermoedelijk met name van Albanese zijde. Kennelijk vreest hij ook dat de activiteiten van de Macedonische Albanezen kunnen leiden tot een burgeroorlog in Macedonië. De spanningen tussen Serviërs en Albanezen in het naburige Kosovo kunnen daarbij een verder destabiliserende rol spelen. Het is onder de huidige omstandigheden onzeker of de door Arsovski bepleite maatregelen de burgeroorlog zullen bespoedigen of voorkomen.